

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkas utca 78. sz. alatt gr. BÄNFFI ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
 Ára évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. helyéig. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A „nyilatkozat”-i cikkek sora után 20 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzandók.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, martius 3.

(D) Volt egy barátunk, a ki midőn házasságára kiállt magát, választott egy kocsit és hámoikat; nagyon diszesek voltak azok, s azt hitte barátunk, hogy e kiállítás türethető anyagi sorsának kellő jelvénye lesz.

Midőn látogatásait tette, egyik székely városon feltűnhetett előtte a miveltebb rétegbelieknek is figyelme, kik kíváncsian fürkésztek: kié ama fogat? Nem is képzelte ő, hogy midőn meglátták a benülőket, senki sem tartá őket a fogat tulajdonosának; nem azért, mintha ily fogatot nem tarthattak volna, nem is azért, mintha barátunk szép és elegans neje ne illett volna be oda, hanem azért, mert úgy a hámoikon, mint a kocsin kilencz gombos koronák voltak láthatók, barátunk pedig nem tudta, hogy a kilencz gomb a grófi rangot jelképezi, míg az egyszerű nemes öt gombu koronát bír. Azt hitte barátunk, hogy ő a maga kocsijában utazott, de a ki látta mindenki mást hitt, t. i. hogy valamely gróf kölesönözött át neki fogatát látogatásaira.

Ilyen formán jár a „Telegraful Román.”

Azon cikkekünkre, melyben az állítottuk, hogy csak két álláspont van a birodalmi politikai vitában, egyik a mit mi magyarok, másik a melyet a szászok foglalnak el Erdélyben, a fenemlített lap ezen észrevételt teszi a többiek közt:

„Nem lehet ez uttal be nem vallanunk, miképp a magyar és szász politika közti választás alternatíváját, mint nemzetiségi individualitásunk elleni megtámadási tény tekintjük; s hogy legkisebb hajlamunk sincsen a kettő közt választani; hanem saját lábunkon járni elhatározva vagyunk, s majd akkor, midőn az ugynevezett centralismus és dualismus nagy küzdelme alkalmával mi is előtérbe fogunk lépni szavazatunkkal, ezt ön nevünkben, s közvetlenül a koronának adandjuk át; gyanmukul vagy mentorul sem a magyart, sem a szászt el nem fogadván.”

Igy ír a „Telegraful”, s úgy látszik nem osztja azon nézetet, hogy a bölcs mindenkitől örömet tanul. Nő de hisz a bölcsesség nem mindenkinek adatott.

Elemezzük egy kissé a „Telegraful” fenebbi bölcsességét.

Azt mondja tehát, hogy ő a magyar és szász politika közti választás alternatíváját a román nemzeti individualitás megtámadásának tekinti.

Mit érthet ez alatt? Mi az erdélyi magyarok és szászok álláspontjáról szólánk, s azt mondók, hogy csak e két álláspont az, a melyik a birodalmi nézetek két táboránál létezik, harmadik nincsen. E politika nem szász, nem magyar politika; kifejtett elméletek és tanok constatalása ez, melyek közül egyiknek a szász, másiknak a magyar hódol.

Egyik nézet azt mondja, hogy alkotmányos nemzet, melynek alkotmánya a nép és fejedelem közti kötésekben alapszik, föl nem adhatja a jogfolytonosságot, s hogy ily alkotmányon minden változtatás csakis a rendes törvényhozás tényezői által történhetik, s ezen tényezők egyikének sincs joga egyoldalulag a rendes uton hozott törvényeket megváltoztatni.

A másik nézet azt mondja: hogy Ausztria egysegesítése életkérdéssé vált, e czélból a magyar királyságnak a közös osztrák parlamentbe kell mennie, s ennek elintézése végett az uralkodói hatalomnak kelle közbélelni, octroyálni oly alkotmányt, mely némi részben meghagyja ugyan a történelmi országok individualitását, de a birodalom érdekében közössé vált kérdésekben közös parlamentet létesít.

Az első állásponton áll Magyarország- és Erdélyben a magyar és székely nemzet, a második állásponton áll Ausztria és Erdélyben a szász nemzet. Tehát értse meg a „Telegraful”, hogy itt nem szász és magyar politikáról van szó, hanem két nagy politikai nézetéről, melyeknek egyikét éppen úgy osztja Angolhon, Belgium vagy Hessen-Kassel, mint a másikat a francia vagy porosz kormánypárt.

Azt mondtuk mi említett cikkünkben, hogy a román nép is csak e két álláspont közt választ-

hat, mert harmadik álláspont nincs a birodalom kebelében.

Nagyon félreért tehát a tisztelt író, midőn azt hiszi, hogy mi gyámságunk vagy mentorkodásunk alá akarnók venni őt. Tegyenek a mit tetszik; legkevésbé akadályozzuk utaikban, mi is elmegyünk a magunk utunkon; hanem ha a „Telegraful” azt hiszi, hogy ő egy harmadik politikai álláspontnak érvényt képes szerezni, igen is nagyot hiszen egy akkora népesség befolyásáról, mely alig volna elég arra, hogy Franciaország egy másod rangu városát megnépesítse, s melynek fele jól beférne Pestvárosába. És valamint Lyonváros nem képes új politikát teremteni a francia, vagy Pest a magyar birodalomban, úgy a két milliónyi román nemzet nem foghat a birodalomban új politikai programot átvihetni.

Midőn tehát a „Telegraful” azt hiszi, hogy magának vett hámoit és kocsit, tapasztalni fogja, hogy azt mindenki másénak hiszi; mert valami kilencz gombu korona-féle van rajta. És a „Telegraful” írója, midőn azt hiszi, hogy új politikát teremtett, csak azon veszi észre magát, hogy vagy a magyarral, vagy a szászszal kerül egy kocsiba.

N.-Szében, martius 5.

Ezelőtt mintegy két három héttel megjelent Szébenbe egy 24—25 éves iparlovag, a ki részt magyar, részint francia öltönyben járt, s midőn a magyar öltönyt is felvette akkor is mindig sárga zsinoros beamer-sapkát tett fejére. Megérkezvén Szébenbe, egy adta ki magát, mint herceg Lobkovicz főerdőse, s azért jött Szébenbe, hogy erdőségi irodát nyisson Szébenbe ő hercegsége rendeletéből, mert ő hercegsége, mintán Bécsben irányadó körökben teljesen biztosított, hogy az erdélyi vasut feltétlenül Szébenben fog keresztül vezetetni, egy néhány millió forintnyi erdőt szándékozik az itteni havasokból megvásárolni, s az abból kikerülő föt ha egy tetszik Angliába is elszállítani. Nevezett iparlovag ezen nyilatkozatát minden igazánhívó szász honpolgár kézpénz gyanánt vette s akárhová ment, mint a vasut előhírnökét örömmel üdvözölték, úgy hogy több előkelő háznakál estélyeket rendezve, mint szívesen látott vendéget azokra meghívták.

Látván az iparlovag, hogy mennyire kedvez a szerencse, nem mulasztotta el e jó bizsmiséget kizsákmányolni; mindenek előtt az alsó városban herceg Lobkovicz nevében kifogadott egy 6—7 szobából álló szállást, melyet 1200 forintra menő butorzzattal betöltött contora. A butorokat Gebbel et Ikrieh butoraktárából vette meg a herceg contojára; aztán megvette Ikriehnek a Josefstadtnban levő kertjét 8000 forintot, s már építmesterekkel is alkura lépett, a kik ott egy nagy erdőségi irodának való épületet építtessenek. — Továbbá csakugyan a herceg Lobkovicz nevére több özszegéből kölcsönözött váltókra, s a szébeniek feltétlenül hiteltettek nekik a nélkül, hogy után jártak volna, kifele és mifele, valósággal a herceg Lobkovicz főerdőse vagy nem? A többek közt egy polgár leányával el is mátkasodott, egy cs. kir. hivatalnokot is rászédett, úgy szintén K... cs. urtól is kiesalt egy pár száz forintot, szóval a szébeni szászokat minden circumspettségük mellett lefőzte.

Most jön még a legjava t. i. az, hogy ezen egyéniség a február 26-án tartott ünnepélyen hasonló iparlovag barátjával fényes magyar öltözetben, mint hivatalos megjelenvén, Schmidt Henrich ur njságában másnap dísekedve említette és jó jelnek tulajdonította, hogy két magyar öltönybe bújott magyar (oder was?) is jelen volt az ünnepélyen. Nesze neked!

Folyó hó 3-dikán mit gondolt, mit nem az iparlovag, felült egy fiakkerbe s átrándult Szecsele, a hol a cs. kir. postakocsira felülvén Szászvárosig vagy csakis Dévág mehetett, mert itten feltűnőn rögtön elutazása s kiderülvén családja, táviratoztak Szászvárosra, hogy fogják el. A szászvárosi rendőrség vevén a sürgőnyt azonnal utána indult lóhalálába s Déván elfogták, s éppen ma várják ide érkezését, fellévéen büszkölve a megcsalott polgárság úgy annyira, hogy már tegnap este lehete hallani olyszertű kifakadásokat, ha megérkezik azonnal széjelizzák, mit azonban bajoson hiszek, mintán gondoskodva van kellő katonai fedezetről.

En magam is beszéltem vele egy pénzváltás alkalmával a főpénztárnál, s úgy vettem észre, hogy olvasott, oskoláztott egyéniség, egyébiránt zsidó, jóllehet kiejtéséből ez legkevésbé sem tűnik ki, s magyarul, némittől, francziánul folyékonyan beszél, sőt más nyelveket is tudhat. A mint halljuk, e kalandor neve Czollner István és pesti születésű.

Vélemény a nagy-sajói káptalan kiegészítéséről.

Hogy a n.-sajói káptalan kiegészítéséről szólhassak, meg kell említenem az e tárgyban hozott határozatokat.

A mlgs fő egyháztanács múlt évi apr. 6-ól 98 sz. a. kelt rendeletében figyelmébe ajánlja a k. zsinatnak a n.-sajói

káptalan czélszerű rendezése feletti tanácskozást, miután az e. államunk felügyelete alatt volt százsz luth. egyházakat, a lutheránusok még 1848 ban tényleg kormányuk alá vették. Ennek következtében a múlt évi k. zsinat elhatározta, a saajói káptalan egyházait a gürgényi és széki egyh. megyékbe beolvasztani s ennek végrehajtására, s az egyházakat illető irományok átvételére ki is rendeltettek az irt egyh. megyék t. esperesei; a közzsínat intézkedését a m. e. főtanács is jóváhagyta azon hozzáadással, hogy káptalani dékán t. Vályi Elek ur, azon egyh. megyébe, melyben a kentelki egyház fog osztatni, prosenior nevet viseljen s a rendes esperes betegsége vagy mások miatt akadályoztatása esetében az e. megye ügyei vezetését őt illesse. Midőn e határozatok a káptalani egyházak, világi és egyházi előjáróival közöltettek, a dékán ur r. gyűlés tartására hivta meg a m. fő- és al-gondok urakat a papsággal együtt Arokaljára nov. 5-ére, hol a több tárgyakon kívül a káptalannak tervbe vett szétosztása is szűnyegre került, a r. gyűlés feliratot küldött a m. e. főtanácsnak, melyben órást jelentett a felosztás ellen, megmutatván benne a n.-sajói káptalannak három százados törvényes életét, e vidéke megtartatása szűkségességét, s főleg 1848 óta életrevalóságáról tanusító indítványait, melyek életbe is léptek. Mielőtt e feliratra válaszolt volna a m. e. főtanács, f. év január 22 ére újból rendkívüli r. gyűlés tartatott N.-Sajón, hol a gürg. és széki e. megyék t. esperesei is megjelentek a káptalan felosztása végett, de a r. gyűlés híven ragaszkodva a felirathoz, ségedkezet nem nyújtott a felosztáshoz, mire a gyűlés eloszlott. Január 25 én a m. e. főtanács a feliratra 25—863 sz. alatt vissza ír, hogy a határozaton nem változtat; de a legközelebb tartandó k. zsinaton az egyh. megyék czélszerűbb rendezése feletti intézkedés fog tétetni, s ekkor bizonyos okokból remélheti a n.-sajói káptalan is, hogy a szomszéd egyházmegye vég-eleklézsiáiból kiegészítődjék.

Miután a dolgok idefejlődtek, nem csak azt lehet ki-látásba helyezni, hogy a saajói kapt. tovább is fenn fog maradni, sőt igen azt is, hogy egyh. megyévé nője ki magát. Ugyanazért szűkségesnek tartom a káptalannak egyh. megyévé alakulhatása tekintetéből a hely fekvését és az igazgathatás czélszerűségét véve fel, a gürgényi c. megyéből a n.-idai leány-egyház, — az egykor két egyházmegyéből alakult — igen messzire nyúl s éppen ezért az igazgatásra alkalmatlan széki e. megyéből a fűzkút, tars, sz.-bréte, sárvár, s.-szent-andrás, s.-udvarhely, somkerék- és m.-nemegei anya- s ezek némelyikéhez csatolt leány-egyházak keblől előjáróit felhívni, hogy a kedvező perczet el nem szalasztva, nyilatkozatukat s törvényes előlépéseiket a maga idejében megtenni el ne mulaszták, ha a megnevezett, vagy a több szomszéd egyházak is czélszerűnek találják a n.-sajói káptalanhoz leendő csatoltatásukat, a mikor is lehet remélni, hogy a k. zsinat n.-sajói e. megye névvel fogja felruházni a káptalat.

A csatlakozni kívánók előtt felmerülhet e nehézség: az árva-özvegytárnak lesznek-e tovább is tagjai a kilépő pap- és tanítók, vagy nem? E kérdés megoldása attól függ, kívánják-e a széki e. megye papjai tovább is a már megállított terhelő, a tőkét pedig igen csekély mérvben emelő, módon kezelni az árva-özvegytárt, vagy nem? Ha igen, akkor a kilépő tagok a határozat szerint, míg a kitűzött 20 év betelik, tagjai maradhatnak, s ekkor azon egyházakból a papi- és tanítói árva-özvegyek segélyre időnkint mindig számíthatnak; ha pedig a „K. K.” 21 ik számában említett vagy más czélhoz mentől könnyebben vezető uton akarják tovább kezelni, gyarapítani, akkor csak is a jelenben kilépő tagok árva-özvegyei igényelhetnek segélyt azon tőke kamatjából, mely f. évi apr. 24-ig lesz növekedő állásban.

A k. zsinattartási költségek fedezésére a megmaradt egyházak ugy hiszem elég erősek lesznek; e kérdést a káptalanhoz csatoltatni kívánó egyházakért, a r. gyűlésen mégis megvitatni jónak véleményezi a közlő N. M.

Küszteudse, febr. 10.

T. szerk. ur! Ama fényes és diadalmas politikai küzdelmek idején, legközelebbi multunkban, midőn küzdegyeink élén oly férfiak szerepeltek, kiknek elhunytát oly nehezen bírja kipihenni a baba, gyakran láthatta ön a legnagyobb lett magyart, rangfelei s kisebb nagyobb jelentőségű pályatársai, olykor határozott pártellenességgel is, nyájás társalgólag karonfogva sétálni azon pesti járdákon, melyek keletekésztük előtt, még csak típrattyunknak neveztetének. Egyik országgyűlés alkalmával hasonló sétat tett a baba nagy fia Pozsonyban, akkoriban legszellemdeusabb conservatív barátja, Dessewffy Aurél gr. társaságában. Több kérdés közt, incselkedve kérdé gr. Széchenyi: hogyan lehetne jól magyarul kifejezni e szót: matt. Ah, egészségi állapotomra célzassz? Gondolom: „bágygyadt” felelé Dessewffy gróf. Mennyire elképpedt e nemes heví férfi, midőn másnap, nem kis elszántsággal mondott országgyűlési beszéde után, Széchenyi I. gróf feláll, s mondanóit finom dévagsággal így kezdi: Előttöm szóltotnak bágygyadt beszéde után stb. Az érdekllett fél fenyegető tekintetét vetett a szőlőre; de az avatottak meglepetései derültsége után, háborítlanul folyt az országos tanácskozás. E valóságban feneklő adomát inkább azért elevenítém fel, hogy el ne vesszen; de magam is takarozni akarok vele. Ugyanis ön tudja,

hogy nemcsak a tél dermesztő hidege, hanem kiégett keblem is oka, hogy előbbi élelnek levelezésemet oly bágygadtan folytatom. Tevékenységre hivatottak érzem magamat; s elszigeteltségben munkálatságra vagyok kárhoztatva. Mert hiszen nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely Istentől jó. Ohajtom, hogy az igék minél előbb érkezzenek, s általa élénkítve, kötemesebben munkálkodhassunk, az igazság diadalára.

Isten tudja, nem a gyarló és gyakran szíkkéklőleg szabott nemzetiségi elvek kukucsan mértem az összes nemzetiségeket, az emberiség ügyeit; mégis: „qua natale solum dulcedine cunctos ducit!” Oly jól esik, ha nemzetem dicsőletes emlegetését hallom, fajderékiséget, lelki s erkölcsi tulajdonait kiemeltetni látom; iránta mindenfelől a rokonszenvet nyilvánulni tudom, hogy (hiuságomban?) keblem duzzad, mintha én is hozzátartoznám, mintha én is minden erőnyeiben, minden szeretetreméltóságában osztozok. Pedig oh, seregek Istene! tudom, hogy vétkeim is elég van. De merem állítani: hogy legtöbb vétkeim magunk iránt. E vétkeink legközönségesebbike: az össze nem tartás. Ez egyetlen szó elmélete indított mai levellem megírására. Szomorán és meleg intéssel kell följegyeznem, hogy országunk világon, merre jártam tapasztaltam, hogy köztünk a viszálykodás fenéje bujjakodik. Legközelebb is a nemzeti szintéren a „Háztertek” című színjáték adatott, vendégszereplők által. Szerzője Onan Pole. A szereplők álézat öltve, híven adák elő a főnebbi népközi állapotot; miáltal sok közfiszteletben és szeretetben álló nevet meghurcoltak. Ez előadásról erre tőrvő jövevényektől értesülök. De az egésze csak az a megjegyzésem: „Átyámfiai! kövte higgyetek a kakuk szavának. Nem mind arany a mi fénylik. Néha a galázolt iszapban drága gyémánt rejlik.”

Dr. Oroszhegyi Jósá.

Ki a magyar haza keleti részéhez legközelebb eső tengeri fürdést használni kívánja helyben minden lehető kényelmet e nyárasokra eszközölni ígér.

Kütszendsén, 1863.

Dr. Oroszhegyi Jósá.

Bécs, február 28.

Tegnapelőtt folyt le bűjt fő szeredai országos vásárrunk, mely nem igen volt látogatott, annyira, hogy alkalmatlanság nélkül lehetett sétálni; természetesen, hogy a forgalom is jelentéktelen volt, mivel semminek sem volt kelendőse pénzühiány miatt; kereskedők kevesen voltak, másvidékiek és idegenek; leginkább panaszok az iparos osztály, melynek jövedelme nincs arányban a fizetendő adómenyiséggel, és nem egy jutott már nyomorúságra munkahiány miatt.

Jó ára volt a szarvasmarhának, de ez sem igen kelt, egy pár jó ökrért 200 frt is megadták, egy kis bornyos tehén 60–70 frton is elkelt; tinó, tulok 30 frton. A ló közép áron kelt, ugy a sertés is, mert minden felől pénzühiány miatt panaszok, melyen csak egy lehetne ideiglenesen is segíteni, ha mérsékelt törvényes kamatra pénz lehetne kapni, kivált a megszorult birtokos osztályban. E bajon tán segít a hiteltelekbehozása, minthogy ezáltal van véve, onnan tudjuk, mert volt pestmegyei telekkönyv igazgató Boldizsár Ferencz ur a napokban városunkon utazott át, ki arra van kintézve, hogy a telekkönyvvezetési munkálatakat az egész országra vezessen, s most azért utazik, hogy a birtokviszonyokkal megismerkedjék; mi neki, mint erdélyi embernek nem lesz nehéz feladat; ugy tudjuk, hogy az erdélyi gazdasági egylet bécsi kioldottságának egyik

kérélmé ő felségéhez a telekkönyvek behozása volt, reméljük kérései rendre teljesülni fognak.

Megei életünkben mióta a birtokosság képviselő választmány kérdésében nyilatkozott, semmi nevezetes mozgalmat. A tisztikarban egy mást követik a változások, közelebből a következő szolgabírák jönnek ideiglenesen helyettesítve: Buzura János, Pánczél János, Muszte László, Cászkai József, Barabás Kálmán; három román, kettő magyar.

Az újonczos 24-kén megkezdett, nem igen nagyon válogatják a legényeket.

A városnál a tanács és választott közönség közt, még mindig tart az egyenetlenkedés, mi formalitási bibák miatt kezdődött, de más egyebekben rejlik valódi oka. Most az úgy a főispáni helytartó ő mlta előtt áll hová a város constitutioja értelmében lön felterjesztve. A városok újbóli szervezése kívánatosnak látszik, mert különösen a törvénykezési ügy igen gyöngén megy. A híres postai rablással vádolt Fodor Sándor ügye, ki itt semmit vallani nem akart a kolozsvári megyei törvényszékhez tétetett át.

r. l.

K. Királyfalva, február végén.

Kegyes olvasó! Voltál-e életben oly helyzetben, midőn a rémület miatt szíved elfogott, ajkaidon a szó elhalt, lábaid a lépteket megtagadták? Oh ha nem, kérjed az Isten-séget, hogy azt tőled fordítsa el! Ez azon helyzet, midőn az első álomból vészharangok zúgásai a kétségbeeséssel küzdők jajveszékései riasztják fel a békés polgárokat édes álmuk enyhítő karjaiból; midőn a gonosz kezek által támasztott tűznek magára szárnyaló lángjai dühöngő orkántól korbácsoltatva elhamvasztással fenyegetik egy embernyom küzdelmeinek gyümölcseit.

Ily vérfagyóló jelenet rázta fel Királyfalva lakóit e hó 19. éj 11 órakor. Helységünk egyik birtokosa P. J. ur eszükertében a takarmány közt gonosztevő által szándékosan tűz gerjesztetve, mely zúgó szélről ragadtatva néhány percek alatt négy kazal szénját borítá lángokba. E pont-ról s ily szeles éjen a tűzár az egész falut elborítással látszott fenyegetni; hajléktel senki sem merészelvén elhagyni, mindenki családja s holmija megmentésén kezdett töprekedni; de csak hamar átlátták, hogy ha a tűz nagyobb tért nyerend, lehetlen lesz menekülniök; hajlékukat odahagyva egyértelműen siettek a veszélyes elemmel megküzdendők azt ha lehetséges első zsákmányába fojtani. Ez azonban emberi erőt meghaladó kísérletnek bizonyult be; a lángban uszó szénakaróhoz — oltószernek nélkül, szemben a széllel — közelíteni életveszélyeztető s örltséggel határos merészség nélkül gondolni sem lehetett. Szándékba vételet tehat a legközelebb álló gazdasági épületek megmentése s dícséretre legyen megemlítve néplünknek, azoknak védelmezésében akkora erélyt fejtett ki, hogy dacára a perjéttől perzseltetés s tikkasztó füstnek, a czel el lön érve s a négy karó szénán kívül semmi sem lett lángok martalékává. Ez alatt több szekeret vizet tartalmazó kádakkal a helyszínére érkezvén, a szél által a már egyhármadig letörpesztett szénakarongyákra öntözöttet, minek következtében a tűz terjedésében megállt, három órai sebes működésnek végre sikerült a veszedelmes elemet elfojtani. Az oltásban az egész falunépe kitüntette magát, különösen kiemelendő Fodor István (contras).

Valjon lesz-e valahára fesskendők? Községünk bir akkora jövedelemforrással, hogy eddig legalább egyet állított volna elő, mert nem hiszem, hogy ama két roskarban levő, s a marba lábát kiütéssel veszélyeztető patak-híd mind földmészszék a falu jövedelmét. Hát az államkölesön

kamatjából látott-e valaki eddig csak egy fillért is! Elő hát vele!

Lám Küküllőmegye lakói oly békés szelleműek, hogy a szándékos gonosz tények itt ritkasággal tűnnek fel; mégis nem egyszer kénytelenek elismerni amaz igazság valóságát, miszerint lehajtván az ember fejét, nem tudja mire érked fel? A károsult birtokos ur most negyedszer gyújtott fel, s ezenkívül harácson előtt két szép lova oroztatott el; ugy-lászik gonosz szellem vette tildözbe, s hogy miért? azt most elhagyhatom, elkövetett tényei után itélje el keble bírja. Azt azonban nem halgathatom el, hogy tildöztetése miatt a falu is veszélylél néz szembe, s ha a község nem gondoskodik tüzolt eszközökről, végre is innen lesz pusztulása. Mert most is a tűzvész alatt folytonosan tartott leg-mérgesebb északi szél daczára, mely fölrágadja az izzó perje csomagokat, s szikrazáport szóró dűbe előtt többször hátrálni kényszerít az erejével daczolni akarókat, hogy mégis csodálatosképpen megszabadultunk, ebben nem az ember gyarló erejét... Isten kezét kell felismernünk!

És már ezután azt kértem tőled kegyes olvasó, láttad-e valaha az inséglt menekült hálakönyei özönléni? ha nem, térj be valamikor oly templomba, melyben az Isten kegyelmében részesültek buzgó imáit szemlélheted égfél szárnyalni, s ha ingadozó lennél, ott megszilárdíthatod gondviselésbeni hitedet.

r. l.

Közlemény

az erdélyi múzeum számára begyűlt muzeumi tárgyakról.

Kis Székely Istvánól Sz.-Nagyfaluból faopálok. — Ugron Gáspártól Udvarhelyről egy batlábú bárány. B. Radák Istvánól 80 egy néhány darab madár. Brassai Sámuelől egy gyöngyűtök kiötmve.

Torma Károlyól könyvek 231 köt. és füzet. Bajor kir. tud. Acad., Sitzungsberichte 1862 II-2r. 4 Hrt 1 füzet. Guzman Denezstől magyarországi posta-láncolatok. Pest, 1863 8r. 1 köt. Főtitelendő Bodola Sámuelől, az erdélyi ref. anyaszentegyház névkönyve 1863, Kolozsvárt 8r. 1 köt. Vályi Elekől alkalmi nyomtatványok 5 füzet, kézirat 4 db. Finaly Henrikől Grimm. Jos. Carl Fürst zu Schwarzenberg Ein Denkblatt. Kagerbauer Antaltól Piranesi Ichnographia Campi Martii (térkép). Papiu Ilarianutól Tesauru de monumente istorice pentru Romania Tom I. fasc. 7. Bucuresti, 1863 1 füzet.

Egerpatkai Kis Károlyól 3 db arany, 912 ezüst, 280 réz és 28 más érem. Dabaczky Istvánól 1 db arany, 60 ezüst érem. Munzathné Gál Etelkától 1 db ezüst érem. Jancsó örnagy hagyománya 1 db platina.

Kolozsvárt, mart. 6-án 1863.

Közi
Finaly Henrik,
titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Szerdán, martius 11-kén délután 5 órakor a múzeum-egylet igazgató választmánya tudományos ülést fog tartani a tanácsbáz nagy termében. Olvasni fog Brassai Sámuel „a természettudományi gyűjtemények rendezéséről és hasznáról” című értekezést.

— (Necrolog.) M.-Vásárhelyről h. sz.-mártoni Lokodi János maga, neje Sándor Anna és gyermekei nevében szo-

kerét mindenesetre unokahugom beleegyezése feltételezi.

— Ez természetes. De én arra számított, hogyha szívviszonyát semmivé tehetem, akkor éppen makacságánál fogva fog kapni az érdekviznyon. És nincs a birodalomban tíz oly szerenese mint az, ki egykor látta Izidorát s föltette magában, hogy őt fogja birni vagy senkit.

— És miért nem lépik fel.

— Nincs még ideje. Pörét igaz hogy már megnyerte, a kihirdetés van még csak hátra, de várnia kell addig, míg Izidora szíve egy kissé levetkezi az ábrándokat, mert a jegyes nem fiatal, betölté a negyven évet. Bizza ezt rám nagysád. Csak tartsa meg szavát s annak idejében legyen közbenjáró.

— Ezt ígértem mielőtt meggyőzőn, hogy azon látatlan partie bir az ön által elmondott tulajdonokkal. Ah de én itt önnel elbeszélgetek s most villan meg fejemben, hogy a thea-nénike lehet Zováthy Gábor szerelmi postája s azért akart sértő szavaival kikergetni. Vissza kell sietnem s el zárom őket attól, hogy bizalmam beszélhessenek.

Igy szólván a grófné gyorsan visszasietett a salonba. A társaságot együtt találta ott a grófné s láthatta, hogy Ozdy és Rinald jelenléte által a thea-nénike ellenőrizte volt arra nézve, hogy Izidorával külön szólhattott volna.

— Edes Marim — szól Hallayné nyájason közeledve Andráshoz — az iménti sértő szavaid egy kissé fölingereltek. Ha voltak közöttünk félreértések és viszályok, tulajdonítsad egy részben ugyan az én ingerlékeny vérmérsékletemnek; de legnagyobb részben a te nehez s engedj meg, ha azt mondom, hogy némileg bomlott — kedélyednek. Te nagy átváltozás mentél át, és ugy hiszem elég higgadtassággal bírsz most arra, hogy egykori viszályainkat az okok kölesönösségében keressd.

(Folytatjuk.)

TÁRCZA.

AZ

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

— Oh — szól Izidora — kitörülve két szemének tiszta könnyét, beh nem a világi fényben áll a boldogság!

— Mikor Gáborral előbb találkoztam — szól Rinald — ugy, beszélt ő önről grófnő, a mint eszelekedett. Ő megszerényített minket, irigylem töle azon hálakönyeket.

— Ön nem volt rosz Rinald, ön jó ember volna, ha a doemonok nem környeznék; csak is e miatt sajnálom, hogy egykor szerencsétlen lesz — szól Andrásné.

— Ha, ha, ha! Nevetnem kell ez elérzékenyülést. Egy család, kin gróf Hallay Marie 20–30,000 forintot követelhetne, magához viszi őt, hogy halálját kivíva megmentse vagyona egy részét, ha, ha, ha! — szól gróf Hallayné gunyos és erőltetett nevetés közt.

— Megmondá nekem Gábor, hogy ezt fogják rólok mondani, megmondá mikor zováthfalvi birtokom felét békefejemben nekem ígérte s én nem fogadtam el, mint a ki ama családi pört a legnagyobb igazságtalanságnak, sőt istentelenségnek tekintem. De a nemes tettek önzetét nem esőkkentik édes gróf Hallayné, az ellenségek gunyos észrevételei.

— Nem akarok önnel vitázni édes grófné! — szól Hallayné — s éles észrevételeitől meg akarván kímélni magam, adien.

Gróf Hallayné Rinald szobájába sietett, hová az előbb Spottot látá behaladni.

Izidora és Vilmos a kis Frigyes zongoráztatták, míg Zováthy Andrásné a kívánt pénzösszeg felől beszélgetett Rinalddal, ki a kívánt összeget nagy készséggel ajánlá.

Ezalatt gróf Hallayné már Rinald szobájában volt. Spottot ott találá, a mint egy karszékhöz olvasott fölvetve annak karjaira nagy svéd eszmáját, de a grófnő érkezé-vel rendbeszedte magát.

— Rosszul állunk Spott — szól a grófné — azt hittem, hogy ma eldöntő lépés fog történni Izidora sorsára nézve, és ő a mint látszik, viszszairettenté Vilmost.

— Tudtam, hogy ez lesz belőle — szóla Spott — az első szerelem emléké a legelső új viszony ki nem törülheti a hölgyek szívéből. Vilmostal barátságba jött, egy mással testvérségbe jön, meg aztán a harmadiknak hit és becsület neje lesz; visszaábrándozva olykor rosz óráiban legelső szerelmére, a mivel azonban férjének legkisebb kellemetlenségét sem okoz, mert az ily ábrándképek érdekessége éppen az elítélő-lásban áll. Nem lehet Izidorát senkitől féltetni, csak Zováthytól. Ha az övé nem lesz, akkor nem teend szívhiázasságot, az érdek-házasságra nézve pedig már többször emlékeztem egy alkalmas kilátásról. De mit tud a grófnő Ozdy Vilmos sorsáról.

— Nem lehetett vele bővebben beszélnem. De annyit monda, miképp meggyőződött, hogy soha egymáséi nem lehetnek. Azután eltért a tárgytól, nem akarta folytatni, pesti utunkról beszélt s kérde, hogy gróf Honti Kázmér...!

— Gróf Honti Kázmér — ordita fel Spott, felugorva üléséből, de hirtelen el is fojtá szavát.

— Mi az Spott ur? mi lelte őnt?

— Mekkora gondatlanság a nőktől, hogy gombostűket szurdalnak a karszékekbe. Azt akarám mondani grófné, hogy gróf Honti Kázmérrel hallottam egy regét. Ő egy hölgyet szeretett, ki unokatestvérével viszonyban volt. Talán Vilmos sejté Izidorának Gáborrali viszonyát s erre akart példázólni a gróf nevével, azután meg annyiban hagyta.

— Meglehet — mondá Hallayné — Rinald és Izidora jelenléte egy kissé korlátozta őt

a fesztelenebb beszélgetésben. De annyit csakugyan bizonyos, hogy Ozdy szakított Izidorával, míg éppen az imént az a hőbortos thea-nénike, ama zováthfalvi „tarisnyák” égis magasztalásával még ezt az ingatag Rinaldot is elérzékenyítette.

— Zováthyt semmivé kell tennünk! — szól Spott.

— Ha meghal ő, Izidora gyászt vesz, hitét változtatja s elmegy apácának! Ismerem e makacs, kényeztetett gyermeket — szól Hallayné.

— Az nem segítene, neki élnie kell, de meggyalázva. A jó hírnév az ő felsőbbsege, ezt kell semmivé tenni.

— Nem visszapattant rolnk minden rágalom?

— Visszapattant az, ha nincs ok reá, de okot kell keresni, a min a rátpadt sár megállhasson — szól sütteten Spott.

— De hol leli az okot? — szól a grófné.

— A mit készen nem lel az ember, azt teremtenie kell. Ha ily okot nem teremünk, pár hó alatt Izidora Gábor neje, és nagysád pere s az én védenzem kilátása Izidora kezére veszne van.

— Kösük össze e két kérdést — szól Sofie — odaérte, hogy ama lénynek, bárki legyen, főiri ezime és egymillió értékű vagyona van. En ígértem közbejárásomat.

— Igen grófné legyen ugy; ígértem, hogy annak, kit egykor ajánlani fogok, főiri ezime, a kívánt vagyona s nagysád rendelkezése fog állani uradalmainak évi jövedelme. Ez ígértem folytán biheti nagysád, hogy mindent elkövetek, hogy Zováthy és Izidora közt házasság ne lehessen, mert meg van ígérve nekem is, hogy azon házasság sikerülése esetében boldog sorsomról gondoskodva lesz.

— Ön sok badar dolgot összebeszél Spott ur! Megjárja enyelgésnek, de természetes, hogy valamely szörnyet nem mutathat be Izidora jegyese gyanánt, s az egésznek si-

mornan jelenti b. sz. mártóni özvegy Lokodi Györgyné, szül. jobbágytelki Bakó Agnes 8 napi tudóbb következtében, folyó hó 4-én reggeli 10 órakor élete 68-ik évében történt halálát. Béke poraira!

— Szinpadunkon legközelebb „Richelieu bibornok” című jóles dráma kerülend színpadra, Bulwer után Tóth József által fordítva.

— A lapok s utánuk mi is hoztuk, hogy a kolozsvári bonczatani tanszék két egyén terjesztett volna fel, u. m. dr. Balog Kálmán és Saluciu érsek házi orvosa. E hír ellenében most következők felvilágosított kiadottak hozzáuk: „Nem két, hanem három egyén terjesztett fel és ajánlotta meg az orvos-sebész tanintézet tanácsa, mint a f. kir. kormányzók által. Első helyre ajánlott a tanárikar által a kitiűző szakképességgel bíró pesti egyetemi leltári tanársegéd Balog Kálmán; a másodikra Kopp Ferenc, ugyan- csak pesti egyetemi tanár és harmadik Szabó Vazul, nem Saluciu, hanem Schaguna püspök házi orvosa. A tanárikar ezen ajánlata a k. kormányzók által aképp módosított, miképp az első és második helyre kijelöltek teljesen mel- lőztettek, s a pályázók közül Szabó Vazul, Bakonyi és Maly orvostudorokat terjeszték fel az udv. korlát nélkül. Ezen felterjesztés pedig nem a bonczatani, mint a mely be van töltve, hanem az élettani tanszékre vonatkozik.

— Olvassuk a lapokban azon tudósítást, mely szerint a cs. k. pénzügyministerium javaslatára császár ő Felsége helybehagyta volna, hogy az offibányai arany-, ezüst- és olombányák s kőb-, valamint a kisbányai arany-, ezüst- és olombányák eladassanak!!!

— A szász nemzeti gyűlés mart. 3-án tartott ülésében jegyzőkönyvbevitel után először szász ispanhe- lyettes az ülést megnyitja s Crenneville altábornagy s kir. főkomáromszék elnök azon tudósítást közli, mely szerint a sz. n. gy. 1863. január 27-ől kelt hálafeliratát megelégedéssel tudomásul vette. Elnök nézete szerint ez új ösztönt nyújt a gyűlésnek tovább menni azon uton, melyre lé- pett. Napi rendben volt a szász föld közigazgatása és igaz- ságszolgáltatása újból szervezése iránti munkát. A gyűlés elvileg kimondta már a múlt ülésben, hogy a közigazgatás- tól különítessék el az igazságszolgáltatást. Most a kivitelre kerülő, elnök úgy véli, határozott s végleges dolgot kell végbevitni. A deficitum jobb a provisoriumnál. A szász- föld nem várhat, míg az igazságszolg. birodalmi ügygyé válik, s ez így a Sachsenlandot illetőleg az erdélyi országgyűlés befolyása nélkül is elintézhető. Ezen kérdést tűzi hát ki: alakítsák-e a municipális szervezettől független igazságszolgáltatást? Balomiri megjegyzi, hogy a múlt gyűlésben az elkülönítés elvileg kimondott, de a többség óhajátása volt, hogy a kivitel most halasztassék el. A kitiűző kérdés feletti tanácskozás tehát felesleges. Elnök figyelmezteti szó- ló, hogy az alapvetel nem kell a kivittel összetévesztetni; a kérdéseket kitiűzi az elnök joga; a kivitel kérdése csak most kerül szőnyegre; a múlt ülésben erről nem hozott határozat, Balomiri tehát a kivittel ellen szavaz. Ranni- cher indítványozza, hogy az elkülönítés elfogadott alapel- vének gyakorlati kivitele végett a mostani hiányos helyett új szervezési munkát készítsék s terjesztessék a gyűlés elébe. Binder az azonnali kivitel mellett szavaz, s ha új javaslati munkát elkészítése találhatók szükségesnek, annak kidolgozására ajánljuk. Lassel hosszabb beszédet tar- tott, s többek közt mondja, hogy a szőnyegen levő mun- kát félreemeli, annak készítése óta a kérdés a viszonyok közt tovább haladt. Az igazságszolg. kérdése a Reichsrathban mellőztetett, s ki tudja meddig kellene még várni, az erdélyi országgyűlés eziránti intézkedésére is ki tudja meddig, tán éveket kellene várni; új munkát készítését látja szük- ségesnek oly fentartással, hogy az előbb az illető kerü- ltekkel közöltessék. Elnök méltányoltni kívánja a javas- latkészítő bizottság eljárását, mert az a dolgok akkori ál- lása szerint nem készíthetett kielégőbb művet; a dolgok most más fokozaton állanak. Schwarcz szűzén új mun- kálata szavaz. Loew hasonlóképp. Macellariu az elkü- lönítés elvének azonnali fogantatására ellen szavaz; miután azzal a helyhatósági szervezet alternatívának, s az ország felosztása is kérdésbe jőne; be kell várni az országgyűlést! Elnök úgy véli, a szász nemzeti gyűlésnek a kormány ré- széről semmi akadályoztatástól nem kell tartania, sőt éppen általa van felhívva helyhatósági jogainak gyakorlására. Gull a szőnyegen levő munkától képviselve, nem szavazhat a végleges szervezés azonnali kivitelére. Elnök kimondja, hogy egyenesen a szász nemzeti gyűléstől függ provisoriu- mot avagy definitivumot teremteni. Rannicher nagy szőzót hallat; a világon minden ideiglenes! csak az Isten definitív! Ideiglenes alkotások vezetnek a definitiv- umhoz! (szőnyűt szól!) Nem lehet egyszerre mindent terem- teni. Szomorú volna a végeldűtéssel a Reichsrathra várni; ez definitív! „Stilstand”-ra, megfeneklése vezetne. Ha az elkülönítés elve nem vitetik ki, ez Stilstand. Witt- stock Gull mellett szavaz a szebeni, Rannicher-indítvány ellen; elég volt már négy öt provisorium tíz év alatt. Schneider azon nevezetes argumentumot hozá fel, hogy a kormány a költségek fedezését elvállalta; s ha a szász nemz. gyűlés nem szervez az államérdekei szerint, maga veszi át az ügyet, s csak a maga szempontjából fog intéz- kedni. Végre az elnök számbavéve a szavazatokat, ki- mondja, Rannicher indítványa 10 szavazattal 9 ellen elfo- gadtatott, s így Binder megbizott az új munkát meg- készítésével. Ehez idő kívántatván, addig is elnök napi- rendre kitiűzi a hármas jelölvények kiegészítését, miután Bömes és Jupini kinyilatkoztatták, hogy nem kíván- nak az alkotandó szász föttörvényeseknél alkalmaztatni. Lassel jelenti, hogy javaslatot fog benyújtani a telekkönyv kérdésében; kellemes tudomásul vétetett, s a gyűlés ezzel eloszlott. — Mart. 4-én újból ülés tartatott, melyben a vá- lasztások mentek végbe.

— Marosszékről Tomparól vesszük a következő levelet febr. 25-ől: Temeték egy forró keblű bonfit. egy jó bá- rátot, egy sorshűzött, de tiszta jellemű balandót; volt hon- véd százados Kakucs Zsigmondot. A gyűlékony anyag magából fejt ki a lángot, s míg fellebbogásának anyagot nyújt az égő láng felemészti, azt elbűnt barátunk anyagi részét a keblében égő láng emészti meg 45 éves korában,

rövid élet annyi szenvedésre! vagy hosszú annyi szenvedés alatt! Zajos életének végnapját H. M.-nő, B. J. unoka- vérenek bú ápolása édesíté, s tán ezen jóleltű bánás építé számára hidal azon csendes álmot, melyre mint elő bűny le szemét, a melyből ha ébred az örökélet nyílik fel előtte. Gyászkerületén nem hullámtott nagy tömeg, csak pár rokon s néhány véletlenül értesült régi bajtárs állá körül egyszerű sirböltjét. B. S.

— Mafalván egy székely nő él, a ki valódi tanulmány tárgya lehetne az anatomusoknak. Ő egyszerre egy gyermek- szülés után a magyar stílyt és szórakást elvesztette. Esze egészen helyén van, minden betűt végig tud mondani és a szavakat még sem mondhatja ki, helyettük magyarzó értel- mezéseket mond. Egyszóval úgy beszél, mintha idegen nem- zetből volna s saját nyelvét nem értené. A bivalt rendszeren cigányának nevezte sokáig, míg végre egy ottani urnó meg- szólította: mondja ki a b betűt, kimondá, mondja ki az i-t, a v-t, az a-t, i-t és így végre kimondá „bival”. Ma már e szót kitudja mindig mondani, s így szól: „a nágyásd esi- nált nekem, hogy mondjam bival”. Mondatai közül néhányat ide jegyzünk, e csodálatos állapot ismertetéséül. Egy ember félre helyre (reterád) ment rézege, s midőn e nőtől tuda- kozták annak hollétét, így fejezte ki: „Jött az az iszod ember oda, a hová farod leterádt”. Szilvával kínálta a nőt, hogy vigye Gyergyóba, és ő így felelt: „Most nem viszek el, csak mikor lesz kettő három átyinka”, (mikor már csak kevés szilva lesz). Posztót árulva kérdék, mennyi pénzt ka- pott, így felel: „Kaptam tíz, mind tíz susták (az az tíz fo- rint). Ezen tételt „szővők vörösét (mellénykeltmét) három fo- rintért”, így fejezte ki az említett nő: „Csinalók harmincz susták olyan mint a tűz el üsd el.” Egy kövér nő van a helységben, nem tudja nevét kimondani és „rothadt bendő”- nek nevezi. Egy Pálka Perkő nevű cigányt iszod Ferkő- nek nevez. Leányait, fiait nemők jelölő különbözőzetei meg, ha kérdik hány gyermeke van. A rut és szemérem sértő szavakat tudja leginkább kimondani, s ezeket alkalmazza többnyire hasonlító kifejezéseiben. Sokszor busan mondja: „A mi csuf mind meghagyta az Isten, s a mi szép mind elvette nekem.” Egy oláh paraszt azt mondá egykor egy oláh agitatornak: „nem féltém az anyanyelvem, mert nyel- vemet senki ki nem facsarhatja számból. Ezen szegény makkfalvi asszonynak a sors éppen nyelvét facsarta ki, magyar asszony, vén koráig a legistább beszélte anyanyelvét s most úgy beszél, mint a beköltözött idegenek, kik török, rontják nyelvüket. Múltó volna e csodálatos jelenséget or- vosainknak tanulmányozni.

— A „K. Közlöny” idei 7-dik számában Homorod- Ujfaluból egy csodabír volt közölve, mely szerint bizonyos Tamás István nevű székely 1860-ban éppen 151 éves korában halt volna meg. E rendkívüli bír végig futta a magyar lapokat s eddig tán Európa valamennyi lapján is végig gyűrűzött. Holott a jámbor székely ember még csak késő véniséget sem érve, 64 éves korában ment el a minde- nek utján. A dolog valóságát kétségbevonhatlan adatokat mutatott be szerkesztőségünknek főt. Kriza János ur, ki az illető egyházközségi esperes utján kinyomoztatá a csodás históriát s ekként világozta rá, hogy annak csodasze- rűessége tévedés, csak egy kis számszeren alapul, a meny- nyiben 1796 helyett — midőn a kérdéses székely keresztel- tet — 1709-et olvasott a tudósító, s így aztán könnyű volt 151-re rugtatni fel a megboldogult évei számát. A hibás ol- vasás pedig könnyen történhetett az anyakönyvi kivonat vagy a közégi jegyző által készített leltár hibás írásának alapján. Elég az, hogy az Istoben boldogult elyugodott Tamás István nem oly hosszú életkorából senki sem merit- het okot másfél századot is tulnyargalható élet remélésére. Vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam. Az a 151 esztendő pedig igen is nagy summa volna, s ily tulsa- gos életkor felől eddig inkább csak Oroszországból voltak tudósítások, a hol köztudat szerint a tatárbierek származnak.

POLITIKAI HÍREK.

ANGOLORSZÁG. London, mart. 1. Mig a lapok szinktilónsága nélkül folyást érlelyesen és a felkelők iránti rokonszenvvel nyilatkoznak a lengyel ügyben, a „Times”, alkalmasint Napoleon tulajomó befolyása iránti féltékenysé- g, egyik cikkében sajnálatát nyilvánítja, hogy a lengye- lek a krimiai háborúk nem keltek fel; akkor a hatalmak nem kötöttek volna békét a nélkül, hogy a lengyelek javára valamit ne tegyenek. A jelen felkelés csak a kétségbeesés születte. A parlament kikéle a lengyel ügyben helyes, de a többi bízzák a kormányra. A lengyel kérdést minden ér- zékenykedés nélkül kell megítélni. Kész-e Anglia fegyverrel segélni Lengyelországot, Franciaországgal tartani, elnézni a Francia és Poroszország közti ellenségeskedést, s felfo- gatni az európai egyensúlyt? Ezt mind nem lehet elválasz- tani a lengyel kérdéstől. Lengyelország nem egyedül veszt- ette el szabadságát az európai országok közt. S Orosz- ország nem egyedül sértegte meg a bécsi szerződést. Vigá- zunk, nehogy ellenállván egy helyütt a despotismusnak, má- sutt előmozditsuk azt.

London, mart. 6. Alexandra hercegnő éjféltkor a Temze torkolatához érkezett.

Cobden megátáda mind a jelen, mind a volt minis- teriumnak tulságos kiadásait a tengerészetre. Felszólalásának azonban semmi eredménye nem lett.

FRANCZIAORSZÁG. Páris, mart. 5. A „Journ. de Deb.” két cikket szentel a lengyel kérdésnek. Az egyikben megemlíti a porosz képviselőház tiltakozását az orosz- porosz egyezmény ellen, azt mondja, hogy most már az ősz- szes Európa hivatalos óvásának kell következni. A febr. 8-i egyezmény Lengyelország felosztását megújítja. A 19-ik század ilyesmit nem nézhet el hallgatva és részvétlenül. A második cikkben így szól: „Minden kérdést kétképen lehet megol- dani: erőszakkal, vagy törvényesen. Az erőszak kora lejárt, az nem oldhatja meg többé a lengyel kérdést. Pedig ezt meg kell oldani. Miklós császár 1832-ki Lengyelországa lehetetlen többé. Olyan Lengyelország kell, a melyet I. Sándor 1815-ben akart, vagy még függetlenebb. Így áll a kérdés.”

Mexikóban még hivatalos tudósítások szerint sem igen jól áll a francziák dolga. Tampicot és Jalapát egészen kiűr- tették a francziák, Orizabából és Mexiko városból semmi hír. Azt remélik, hogy Forey tábornok martius közepén osto- molni kezdi Pueblát. Magán tudósítások még rosszabbul han- ganak. Forey tábornok azt írta volna a császárnak, hogy vagy kettőztesse meg a haderőt, vagy hagyjon fel a hadjá- rattal. A bűzén már rebesgették is, hogy a császár el fogja ismerni Juarez s egyezkedése bocsátózik vele.

A császár megbízta Montebello hercegre a péter- vári francia követnek, hogy minden alkalmat használjon fel, értésére adni a czárnak, mily szerencsének tartaná magát Franciaország, ha Oroszország nagylelkűséget tanúsítván a lengyelek iránt, lehetségesé tenné III. Napoleonn néve, hogy az előtte oly becses barátsági viszonyhoz szilárdul va- gaszkodjék. És a párisi orosz követ már biztosította volna is Napoleon császárt, hogy II. Sándor czár, a legrövidebb idő alatt, meg fog adni Lengyelországnak a kívánt nemi- zeti és alkotmányos kormányzatot s Konstantin nagyherce- get Lengyelország királyává fogja kinevezni.

A „France” bizonyosnak mondja egy Oroszországhoz intézett irat létezését, a melyben ki van fejtve, hogy Fran- ciaország megvárja Sándor czár igazságszeretétől Len- gyelország megnyugtatóását a szerződésekkel őszhangzó biz- tosítékok mellett. Más napra (6 ra) várják az orosz feleletet.

A „Pays” azt hiszi, hogy rövid időn meg fog jelenni az ukáz, a mely a lengyel királyságot, Konstantin király alatt, újra alkotja.

OLASZORSZÁG. Róma, mart. 5. A pápa megtagadta Antonelli elbocsátási kérelmét. A bibornok minster azért adta volt be lemondását, mivel bizonyos Fausti lova, a ki egykor a bibornoknak titkára volt, az olasz tétpárttal való egyetértés gyanujából, igazság- és hadügyministeri rendelet következtében egy csendőrt által az utcán elfogatván, mi- dőn a francia követ, a melynél Fausti jelenleg alkal- mazva volt, kérdést tett Antonellinél, a bibornok csak akkor értesült az egészen tudtán kívül történt esetről.

A lengyel ügyi népgyűlések egymást érik a nagyobb olasz városokban. Paviában e hó 1-én tartották meg nagy- számú részvevők jelenlétében. Több heves szónoklat s nép- szerű férfiak megjelzése után a következő határozat ho- zatott. „A gyűlés kijelenti, hogy mint az emberek közti kölcsönösség szent törvénye követeli, kárbotatja az olasz kormány szolga politikáját a külfölddel szemben és a parlament antiliberalis szellemét, s azon bizalmat táplálja, hogy Lengyelország dícső példája nem fog kárba veszni, és az olasz nép kötelességének képest minden erkölcsi és anyagi eszközzel gyámolítandja Lengyelországot.” Végül a gyűlés egy bizottságot nevezett ki a szükségeseknek munkába vé- tele végett.

Milanóban és Florenzben is voltak hasonlóan népes és lelkesült meetingek. Ez utóbbi helyen kimondották, hogy az olasz képviselőház, midőn Petrucci indítványa felett a napirendre tért, teljességgel nem fejezte ki a nemzet ér- zelmét.

NÉMETORSZÁG. Berlin, mart. 5. A mai „Staatsan- zeiger” ezt írja: A poseni lengyelek teljesen előkészített szervezése, az uralkodó hangulat, a lengyel cselekvőpárt terrorismusa, az érkező hírek bizonytalansága miatt lehetet- len minden ponton idejekorán úgy intézkedni a csapatokkal, hogy a gyülekezőeknek és a felkelők határáthágásainak ellent lehessen állni. Hogy ennek eleje vételessék, seregeket kell összehívni, hogy a lengyel cselekvőpárt terrorismusának határozottan ellene szegülhessenek.

A képviselőház tegnap ülésében Sybel 15 képviselő társával következő indítványt tett: „Az államkormány a hadügyi szervezésre vonatkozólag következőkre hívassék fel: 1) Az általános fegyverviselési kötelezettségnél fogva, a honvédség évenként 80,000 emberből álljon, a miből — mint eddig — 20,000-en vadászok, lovasok, tüze- rek és utá- szok, 60,000-en pedig gyalogok legyenek. 2) Az 1864 diki törvényhozás alapján ismét történjék meg a sorkatonaság és a tartaléksereg közti különbségtétel. 3) A gyalogságnak egy harmada határidőnkint békében 2 1/2, a másik két har- mada pedig szintén békében hat hónap alatt képeztesék ki, aztán mint hadtartalék, elbocsátandó. 4) Hogy a kitépés eredménydus legyen, az unjczok begyakorlása, elválaszt- ván az ezredbeli szolgálattól, külön begyakorló szakaszok- ban történjék; a gyalogság unjczai számára a begyakorlás három hónapon át a honvéd-zászlóaljknál történik, a melyek- nek bekeidejéből zöme e végre bizonyos számú kiképzett katonákkal erősítetik meg s időnkint felváltatik. 5) Az ily- módon a tetteles szolgáltnál teendő megzavalkodások a legénység jobb táplálására, az altisztek zsoldja emelésére, a kapitulációk megszüntetésére s állandó táborok képezésére fordítandók. 6) Ily föltételek mellett a sorkatonaságnál a szolálatidő négy, a honvédek első osztályánál három, s második osztályánál szintén három évig fog tartani.” Ezen indítványt a katonai bizottságnak nyújtják be.

Bismark ur állása, s a képviselőháznak a lengyel kér- désen hozott határozata következtében teendő rendszabályok iránt nagy bizonytalanság uralkodik. Némelyek azt hiszik, hogy az alsóházat, ha még most nem is osztatják fel, min- denesetre el fogják napolni. Mások meg Bismark ur elbo- csátását remélik, utódnál Manteuffelt, Schwerint, Aners- waldot, Heydtot stb. emlegetvén. Az elbocsátás halogatását csak politikai ovatosságnak tulajdonítják, hogy lelépése zajt ne üssön. Azt mondják, egyik ministeri tanácsban már be- resztült vitte volt Bismark ur a képviselőház felosztása iránti indítványát; azonban az angol parlamenti vitáról érke- zett távirat egészen megváltoztatta a helyzetet.

OROSZ- és LENGYELORSZÁG. Sz. Pétervár, mart. 5. Egy császári rendelet Konstantin herceget a had- seregek főparancsnokává nevezi ki a lengyel királyságban, helytartói állomása s egyéb méltóságai meghagyásával.

Krakko, mart. 5. A mai „Czas” írja: Tegnap csata történt Paskowaskálá mellett. Langiewicz Skalát elhagyván, 5000 emberrel ismeretlen irányban elvonult; Jezioranskít pedig 800 emberrel hátrahagyta. Ezek délután 2000 orosz- tól megtámadtva, másfél órai harc után az erdős magas-

latokra vonult vissza s estig ott maradt. Unigow mellett, Miechowhoz közel, szintén csata történt.

Krakó, mart. 6. A mai „Czas“ részletes tudósítást közöl a tegnapi Pieskowa Skalanál történt ütközetről. Miután Jezioranski visszahúzódott, az oroszok elégették Pieskowa Skalát s visszahúzódtak Solosowaba. Langiewicz elhagyta Pieskowa Skalát, hogy a Miechowból jövő oroszoknak elébe menjen. Tegnapi Tarnawa és Skala közt megütköztek, a mely alkalommal 60—100 orosz és 30 felkelő esett el. Az oroszok teljesen megfutamították s rendetlenül húzódtak vissza Slanikiig. Langiewicz csapatjainak egy része üldözi őket, a többi osztályok Smarzewiceben állanak. Szczenben hasonlóan egy erős osztály áll a felkelőknek. Az oroszok Miechowból Skala felé mentekben Przystankot és Iwanowicet felprédálták.

Az „Ost. Ztg.“-nak írják: Varsóban jelenleg kétféle rendőrség van: az orosz s a városi titkos főnöke, s a lakosok azt sem tudják, melyikről féljenek jobban. A városi titkos főnökétől még jobban reszketnek, mint az orosz kormánytól. Ha a titkos kormány valakivel elégedetlen, megintést küld hozzá, s nagyon kevés embernek van rá bátorsága elmondani, hogy ő megintést kapott. Még az oroszokban sem biznak, nem tudva, vajon ezek közül is melyik ügyökre a titkos kormány; mert — a mint mondják, — magában Szentpéterváron is létezik egy forradalmi központi bizottság, természetesen orosz, a mely; Bakunin és Herzenel összeköttetésében van s a Szentpétervári bizottság ismét összeköttetésben lenne az ittenivel, annyira, hogy az orosz bizottmányok esküt tett oroszoknak a városi lengyel központi bizottmány ostromparancsokat. Mondják, hogy a lengyel bizottmányok még orosz hivatalnokokat s katonatiszteket is engedelmessékednek. Az orosz tiszték bizalmas körökben oly nyilatkozatokat tesznek, a melyekből világosan kitűnik, miért nem nyomathatott el eddig a forradalom, s az orosz közlegénység egymásközt beszél, hogy tiszték istentelenek, mert francziák- és lengyelekkel barátkoznak, s az orosz katonai tisztjei irányában oly gyanakodó, a milyen a világnak egyik rendőrsége sem.

A „Nat. Ztg.“-nak írják Varsóból, hogy egy Petrow nevű orosz, a ki ott al-államtitkári hivatalt viselt, Langiewicz fogságába esvén, a napokban visszakerült. Langiewicz ugyanis szabadon bocsátotta Petrowot, miután az becsületességére vállalkozott, hogy Langiewicznek egy, Konstantin főherceghez szóló levelét át fogja adni, a melyben Langiewicz elmondja mindazon hajmeresztő kegyetlenkedéseket, a miket az oroszok foglyokon és egyáltalán a fegyverteleneken végbevisznek, s ezeknek megszüntetését kéri. E mellett Langiewicz a foglyoknak kölcsönös kicserélését ajánlja, s különösen az elfogott Frankovszkiért 3 főbb orosz tisztet akar visszaadni, ezek kiválasztását a meghatározottakra bízván. A nagyherceg azonban nagyon rossz kedvéleg fogadta e kérést s Petrownak keserű szemrehányásokat tett érte, hogy ily közbenjárásra fel hagyta magát használni.

A napokban egy csoport, jobbára kézművesekből álló fiatal ember Varsóból kiment, alkalmasint azon szándékkal, hogy a felkelőkhez csatlakozzék. Ezeknek nem volt semmi

fegyvere, mégis az orosz gyalogság, a mely őket Kowolnál utolérte, utolsó emberig lemészárolta.

Ujabbak. A „General Correspondenz“ írja: Belő-Szolnok-megye feliratával ellenkezőleg Doboka-megye s a naszódai kerület bizottmányai feliratukban Ő Felségének legalázatosabb köszönetüket fejezték ki Erdély alkotmányának az oktoberi diplomában kimondott visszaállítására és az ideiglenes municipalis alkotmányért, s egyszersmind az erdélyi országgyűlés minél előbbi összehívását kérvényezték.

Az e feliratokra Ő Felsége nevében az erd. udv. kancelláriától adott válasz kivonatilag így hangzik: „Ő Felsége a Doboka-megye és a naszódai kerület municipalis bizottmányainak a legalázatosabb feliratukban, Erdély nagyfejedelemség előbbi alkotmánya és autonómiájának az 1860-diki okt. 20-dikáról kelt császári diploma által feltételes helyreállításáért; a minden alattvalónak a császári diploma által ismételve megerősített törvény előtti egyenlőségeért; a minden alattvalónak biztosított szabad vallásgyakorlatért; a rang és születéstől független hivatalviselési képességeiért; végre az 1861-diki évi december 12-ről kelt legfelsőbb elhatározással szentesített ideiglenes municipalis szervezetét kifejezett legalázatosabb köszönetét őszinte megelégedéssel venni s az erd. udv. kancelláriát megbízni méltóztatott, hogy Ő Felsége ismételt parancsai folytán, az erdélyi országgyűlés mielőbbi összehívására előmunkálatait lehetőleg siettesse, miután Ő Felsége élénk kívánsága, hogy ez országgyűlésen az 1860-diki okt. 20-dika, és 1861-diki febr. 26-dikáról kelt, Erdélynek az összbírodalomhoz való államjogi viszonyait illető határozatok valószínűsítván, Erdély belügyei, e korona-tartomány minden népfaját kielégítő módon rendeztesse.“ — Császár Ő Felsége különösen megparancsolni méltóztatott, hogy a naszódai kerület municipalis bizottmányának loyális, s Ő Felségének az ország boldogítására czélzó atyai intézkedéseit elősegelő magaviseletéért a legfelsőbb elismerés tudat adassék.

— Berlin, mart. 7. A „Kreuzztg.“ írja: Hírlík, hogy Constantin nagy herceg elutaznék; a helytartóságban ideiglenesen Berg tábornok, véglegesen pedig Hessen Sándor herceg fogná pótolni.

— Páris, mart. 7. A lengyel kérvény felolvasását a senatusban elnapolták. Várják az orosz választ.

— Lemberg, mart. 5. A tutajozás Galiciából a lengyel királyságba orosz részről betiltatott.

— Turin, mart. 6. A mai „Opinione“ meghazud-

tolja azon hirt, hogy a kölcsön Rothschilddal Párisban megkötött volna. A pénzügyminiszter ez iránt alkalmasint felvilágosítást fog adni a senatusban. Ugy de, folytatta a nevezett lap, minem tartjuk valószínűnek, hogy a nyilvános aláírás mellőzésére gondolnának. A miniszterium ezáltal igazolhatlan bizalmatlanságot tanúsítva az ország iránt. Másfelől az országot nem kell kifárasztani s többet akarni kicsikarni belőle, mint a mennyit adhat. Az „Opin.“ azt hiszi, egyesíteni fog a magán vállalkozás a nyilvános aláírással.

— Athéne, febr. 28. Állítólag özszeesküvést fedeztek fel a bajor uralkodó ház érdekében. A rendőrség házmotózást tartott Bernau bajor konzulnál s állítólag az özszeesküdek névsorát s a nekik adott pénzek jegyzékét találta meg nála. Bernau eddigelő 800,000 drachmát kapott Bajorországtól. A nevezett konzul elfogatott. Bolmidis alezredes és Candjeris tüzérszázados és képviselő, más öt tiszttel együtt, a Pyrausba szállítottak fogásra. További elfogatásoknak is híre jár. A nemzetgyűlés hatmilliónyi kölcsönt fogadott el s meghatározta, hogy a hadsereg és nemzetőrség újból felelősséggel. Messeniában és Laconiában új felkelésre készülnek.

— Konstantinápoly, febr. 28. A „Levant Herald“ szerint a montenegrói ortnyák kérdése akép döntött el, hogy csupán a katonai utak végpontjain fognak kisszerű erődök építtetni. A porta és a hatalmak abban állapodtak meg, hogy a dunai-fejedelemségek ügyébe nem fognak beavatkozni, valamaddig mind a két fél meg nem töri a békét. A szerb határszélen, három hadtest által katonai őrvonal fog húzatni; a főszállások Viddinben, Sofiában és Pristinában lesznek.

— Korfu, mart. 3. Egy a Görögországgal való egyesülés érdekében tartani szándékoló népgyűlést, a melyben az érsek fogott volna elnököltni, a lord főbiztos betiltott. Ugyan ő azzal fenyegetőzött, hogy további tüntetések esetében főrendőrségi hatalmat fog alkalmazni. A népgyűlés bizottsága tiltakozást akar benyújtani az angol miniszteriumhoz.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről

Martius 9-kén: Nemzeti kölcsön 81.75. 5% Metalliques 75.25. Bank-részvény 810.—. Hitel-részvény 217.70. Váltó Londonra 115.25. Ezüst 114.75. Arany 5.48.

Martius 7-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.—. Erdélyi 72.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1—3)

(58)
Sz. 786. 1863.

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye ideiglenes törvényszéke által ezennel közhírré tétetik, miszerint mai napról jelen szám alatt kelt végzés által gróf Csáky György földbirtokos urnak özves ingó, s mindazon ingatlan javai felett, melyek az 1853 évi július 18-án kiadott esőrendtartás szabályai alá helyezett országokban fekszenek, a esődeljárás alkalmazása saját kérésére elrendeltetett.

Pertügyelőül ügyvéd Groisz Nándor ur Kolozsvárt, helyettesül ügyvéd Váradí György ur Kolozsvárt nevezetik ki, s előbbeni a tömeg ideiglenes kezelésével is megbízatik.

Ennélfogva felszólítatnak mind azok, kik bár minő jogcím alatt valamely követelést vélnek közzadás gróf Csáky György ur ellen igénybe vehetni, hogy ezen igényöket a pertügyelő ellen intézendő rendes kereset alakjában **legfeljebb 1863-dik évi május 30-ik napjáig** bejelenteni el ne mulasztják, mivel ellenkező esetben daczára bár mely tulajdonosi, zálog vagy elsőbbségi jogainak a eső eljárásból ki fognak rekesztetni, s minden igényüket elvesztendik a eső tömeg ellen.

Egyszersmind a végleges tömeggondnok és hitelzői választmány megválasztására határnap tűztetik ki **1863-dik év június 6-án délelőtt 9 órára**, melyre a hitelzők a esőrendtartás 44-dik §-ra utalás mellett azon hozzáadással hivatalnak meg, hogy ezen határnapon a közzadás által igénybe vett vagyon átengedési kedvezmény fölött is tárgyalás fog tartatni.

Nemes Kolozsmegye id. törvényszékének 1863-dik évi mártius 7-én tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(57)

Koresma haszonbérlet.

(1—3)

A m.-valkói közbirtokosság M.-Valkó helységében létező koresmárolási joga f. évi március hó 26-án árverés útján 3 évre haszonbérbe adatik. Az árverelés a közbirtokosság pénztárnoka szállásán a mondott napon d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Incsel, március 6-án, 1863.

Gyarmathy Miklós, alinspector.

A T. SZÜLÉKHEZ.

(48)

(2—3)

Miután az általam feltalált s a t. közönség használatára világ elé bocsátott biztos hatású **Gilisza-csokoládém** a t. szülék által szeretett gyermekök részükre sikeresen történt használatáról naponta s ugyszólván pillanatonként örömmre köszönő nyilatkozatokat vagyok szerencsésen venni:

Ennek következtében hazafiai kötelességemnek ösmerem addig is, a mig azoknak többjeit felmutatnám az alábbi pár sorokat a t. közönség és tisztelt szülék figyelmébe ajánlani.

Akna Sugátak. (Mármaros) janár 11. 1863. Tisztelt ügytárs ur! Miután meggyőződtem, hogy egy év alatt általam alapított gyógyszerüzemben eladás folytán országos hírvé vált **GILISZA-CSOKOLÁDÉ-ját** kitűnő siker koronázza, sőt több család fő nyilvánítsa szerint ön ezen felledezésért méltán aranyérmepénzt érdemel.

Nyomatot az ev. ref. fűtáda betüivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

MELLÉKLET: Előfizetési fölhívás Bereczki váltó-ekéjére.

melne, ez oknálfogva minden előítéletől menten, elhatározám azt folytonosan tartani, éspedig nem második, hanem első kézből. Ez okból főkérem ön, legyen szíves nékem mielőbbi visszafizetés terhe alatt 30 darabot küldeni, miután az árt, melylyel ön bizományba adja, még nem tudom; kérem az árjegyzeket is hozzá csatolni, ki egyébiránt megkülönböztetett tisztelettel lévén, maradok igaz honi társa **Ösváth Pál**, s. k. gyógyszerész.

Ökörmező, jan. 31. 1863. Tekintetes gyógyszerész ur! Van szerencsém ismét azon hathatós Gilisza-csokoládé-ért, a melytől a csokoládé-ért, szíves kéresem mellett járulni, lenne szíves gyermekeim részére 1 osztr. forintért küldeni. — Különben addig is mig itt ez élet pályán, azon ezer meg ezer apák és anyák, kik közül én is forrón ohajtván magam iktatni, örömetlön könyös szemekkel mind untalan tkts. gyógyszerész ur és családja iránt szívbeli erőd főhászait az egék Urához emeljük, kérvén őt, hogy azon számtalanok jövedelményeigért tkts. urat családijával egyetemben, e földön is a maga legszentebb mindenható jobbával áldja, boldogítsa s jutalmazza meg, szívből ohajtja ezt különben is mindenkor őszinte tisztelettel **Szabó János**, ökörmezei helyettes lelkész.

Péder, febr. 1. 1863. Tekintetes ur! Bírdom szerte általános érdeket, figyelmet és tagadhatatlan sikere következtében méltányos előismerést kivívott „Gilisza-csokoládéja“ valódi áldás, mind a szülék, mind és legkülönöbben azon veszélyes korban szenvedő gyermekek névé, mely egyszersmind a hazának erős, ép, egészséges testi, s ezáltal szellemi fiak felnevelésében hozza meg áldásos jótékonyaságot. — Ezekben dicsőíti meg kegyedet, minden szerető szülék előtt és általában táltalmánya közhazaságát valóban felfogni tud minden jobb lelkek előtt — közjót előmozdító táltalmánya. — E táltalmának örömdő szülék közt én is egyik vagyok, ki tiszteletteljesen elismerő nyilatkozatomat, mint a közhaza általi méltánylástól font koszorújához, egyik szerény virágzalat küldöm e pár sorokban kegyednek, azon kérelmemmel: legyen szíves számomra nevem alatt Szepsi utó posta, hova hamarabb 12 darab „Gilisza-csokoládé“ megküldeni; árrát 2 ujforint ezen levelemben megtalálván. — Tiszteletem és ismétli szíves kérelmem mellett maradván kegyednek tiszteletje: **Bojtár Sámuel**, péderi ref. lelkész.

Mint nálam, úgy a következő bizományos urnaknál is e edeti minőségben kapható az általam készített Gilisza-csokoládé:

Kolozsvárt, Schütz Károlynál. Aranyos Maróton: Tordai J. gysz. Brassóban: Fabik és Jekelius gyógyszer. Boitza: Bárdosy Györgynél. Déván: Buchler A. Dézsen: Krémer S. Érsebet-város: Szenkovits Z. és L. Fogarason: Danffy J. gyógyszer. és Masztig M. Gyergyó Sz. Miklóson: Fröhlich Ede gy. Hátzegen: Mátéfy Béla gy. Károlyváron: Benich József. K.-Fejérvárt: Sándor Rudolf és Fischer E. gyógyszerészek. M.-Vásárhelyt: Burdats Alajos gyogy. Medgyesen: Vándor Ferencz. Nagy-Engeden: Bisztritsány Nándor. Sz.-Udvarhelyt: Betzsi Manó. Szilágy Somlyón: Végh Mihály, Ruzska és társa. Szendrőben: Zóhrer Ferencz. Seps-Sz.-Györgyön: Vitályos B.; Ötves Pál gyógyszer. Szászsebesen: Weiszöröl Adolf. Segesvárt: Misselbacher fia és Teutsch. Tasnádon: Szongot Jakab. Vajda-Hunyadon: Acker Frigyes gyógyszer. Zilahon: Inzom Lajos. Szerdahelyt (Reismarkt): Schimmer Frid. gyógyszerész urnakál.

1 darab 20 kr.

KRÖCZER ÁGOSTON, s. k. Gyógyszerész Tokajban.

(43)

Gazda-közönséget érdeklő!

(4—4)

Alólirt tisztelettel jelenti a helybeli és vidéki t. cz. gazdaközönségnek, hogy Vidats István gépgyárának Kolozsvárti létező fiók-műhelyében és raktárában mindenféle gépek találtatnak; u. m. Vidats-ekék, háromféle, töltőgezők és kapálók törökbuza-hoz, törökbuza vető-gépek, kétféle, kanalas és cizilinderes, szoró és szelelő rosták, törökbuza fejítő, kétféle, szénagyújtó, eketaligák és több más gépek. A mely gépek a raktárban nem lennének, megrendelés és az ára egy részének előre lefizetése után három hét alatt elkészítenek. Egyszersmind tudatom, hogy mindenféle gépeknek pontos időre kijavítását is elvállalom. A megrendeléseket személyesen, akár levél által minél előbb megtétetni kérem,

Fiókraktár Kolozsvárt, külmönstortutca 166 sz. Baris József, gépész.